

Conferència del Cercle d'Economia

Repercussions econòmiques del trasllat de runa a l'Alt Urgell:

benefici privat, cost públic?

21/06/2001

Salvador Maura

Representant de l'Ajuntament de La Seu d'Urgell

Bona nit a tothom: Olga Adellach, ministra d'Agricultura i Medi Ambient del Govern d'Andorra, Jordi Ausàs, parlamentari d'Esquerra Republicana al Parlament de Catalunya i regidor de l'Ajuntament de La Seu d'Urgell, Ventura Roca, president del Consell Comarcal de l'Alt Urgell i alcalde d'Oliana, autoritats, assistents, empresaris, bona nit i gràcies per assistir.

Vull agrair també al Cercle d'Economia d'Andorra la invitació feta a l'alcalde de La Seu, que no ha pogut assistir i al qual represento.

Voldria començar la meva intervenció parlant de runa i d'un altre element lligat a la runa, que és la terra, i de la qual ningú no n'ha parlat. M'agradaria fer aquesta diferència perquè, si la runa és un residu, la terra es considera una matèria primera per a la millora de finques, per a la millora de carreteres, etc. I ja tenim una diferència gran entre un residu i una matèria primera. Aquesta diferència també es manifesta, per exemple, en el preu que costa baixar la runa o que costa baixar la terra: la runa costa entre cinc-cents i mil pessetes per tona cúbica (mil quilos), mentre que per la terra el preu seria entre cent cinquanta i tres-cents pessetes. Aquesta diferència de preu important provoca, o fins fa ben poc provocava aquest barrejar runa amb terra o fins i tot amb altres residus, que el senyor Ausàs també ha comentat. Aquests preus de mercat són difícils de variar, però mentre es mantinguin i existeixi aquesta situació, barrejar runa i terra serà una pràctica fraudulenta però econòmicament rendible. De camions, segons els números de la mancomunitat, ens consta que en baixen una mitjana de cent cinquanta al dia. D'aquests cent cinquanta al dia, cent quaranta són de terra i deu de runa.

Abordant també el tema del cost públic, al qual fa referència l'enunciat de la xerrada d'avui, el cost del control d'aquesta runa, del control d'aquesta terra, d'evitar aquest frau de barrejar runa o altres elements amb la terra, des del punt de vista de l'administració, el podríem dividir en els següents apartats: l'Estat, és a dir Espanya, té una part d'aquest control a través de la duana en tasques de control sobre els camions, que tenen un cost; un cost de l'administració pública per controlar aquests abocaments; la Guàrdia Civil també té unes dotacions, i part de la seva feina va destinada a aquest control, cosa que representa un altre cost. La comunitat autònoma, en aquest cas la Generalitat de Catalunya, també té uns costos administratius per controlar aquests abocaments: l'inspector d'aigües de l'Agència catalana d'aigües, que inspecciona els cent metres al voltant de totes les rieres de la conca hidrogràfica; els agents forestals de la comarca també tenen part d'inspecció i control mediambiental sobre el territori; els Mossos tenen brigades especials de control de medi ambient; i el Departament de Medi Ambient té un inspector d'indústries extractives, part de la seva feina és controlar també aquests abocaments, aquestes terres, aquestes runes. Totes aquestes despeses formarien part de la comunitat autònoma.

L'administració local també té despeses per controlar això, que ho faria en aquest cas la Mancomunitat de les escombraries de l'Urgellet, l'associació de diferents municipis. Aquí sí que tinc unes dades econòmiques més concretes de quins costos representa el control de la runa, que són els següents: controlar durant tot l'any costa quatre milions de pessetes; sí que se'n recuperen dos del cobrament de controls de terres i abocaments. Per tant, podríem parlar que la mancomunitat es gasta dos milions a l'any en el control de terres i runes a l'Alt Urgell. De les altres administracions no tinc dades econòmiques, però és evident que la seva feina genera alguna despesa, i tot pel control d'aquesta terra i d'aquesta runa.

Parlant també de despesa pública, a Andorra hi ha el cost de vigilants de la duana i em sembla, si no estic mal informat, hi ha la creació en un futur immediat d'un cos d'inspectors per controlar també terra i runa.

Un cop feta aquesta presentació, d'introduir el tema de la terra, la runa, els costos econòmics, els costos públics -penso que és un plantejament o una descripció de la realitat sense fer judicis de valor, dir si està bé o malament, sinó que les coses són així-, passaria a l'última part de l'exposició amb una proposta de futur que està en consonància amb el que ha dit el Sr. Jordi Ausàs. Pensem que el futur passa pel fet que la runa sigui tractada i es quedi a Andorra. La despesa pública sobre el control de la terra, la runa i els residus sempre existirà, però si la runa es queda a Andorra i es tracta, disminuiran aquests costos. Diem això de no baixar la runa, perquè creiem que Andorra ho pot fer, i creiem que ho pot fer encara més després de sentir la ministra parlant sobre el reglament de centres de triatge de runes, on es tractaria de convertir la runa, que és un residu, en una matèria primera. Aquesta conversió permetria que la matèria primera, que seria la runa neta i tractada, serveixi per a la base de carreteres primeres, drenatges, talussos, i altres aplicacions que en un futur es poden descobrir, com ha passat amb molts materials de reciclatge. També ens consta que hi ha empresaris interessats a muntar un centre de reciclatge de runes, i com que creiem que això és possible, emparant-nos una mica en la normativa europea, sobretot amb quatre normatives: la directiva de residus d'Europa del 75, el conveni de Basilea, que ja s'ha esmentat aquí, el reglament de la Comunitat Econòmica Europea sobre residus del 93 i l'acord d'Espanya i Andorra del 2000. Tots diuen en algun dels seus articles el mateix: no es poden exportar a un país veí els residus que un propi país pot tractar. Concretament, l'acord d'Andorra i Espanya, en un dels seus punts en què enumera els diferents apartats amb lletres (A,B,C, D, etc.), una de les lletres, la D, diu allò que no es pot exportar, i quan mires que diu la D, parla precisament de runa. Per tant, aquest tractat ja reconeix que Andorra pot tractar la runa.

Entenem, com ja s'ha comentat, que altres tipus de residus que Andorra no té prou volum per tractar-los, com són piles, neveres –de les quals se n'extreu el freó, el gas que provoca la refrigeració, que és contaminant-, perquè necessiten un volum de neveres diàries per muntar una planta a fi que sigui mínimament rentable, en això és evident que es pot arribar a convenis. Però en la runa que es pot tractar, tota aquesta normativa va encaminada a què la runa es tracti a Andorra. Per tant, apel·lo una mica a les lleis internacionals, que estan aquí, escrites, i a l'acord amb Espanya on surt explícitament això, per tal que es compleixi.

I fins aquí la meva exposició. En tot cas podem continuar parlant després.